

Wymagania na oceny z edukacji dla bezpieczeństwa w klasie III gimnazjum

Temat	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania rozszerzające (ocena dobra)	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra)	Wymagania wykraczające (ocena celująca)
OSTRZEGANIE O ZAGROŻENIACH I ALARMOWANIE					
System wykrywania skażeń i alarmowania	Uczeń: uzasadnia potrzebę alarmowania ludności o zagrożeniach; rozdziela rodzaje sygnałów alarmowych; zna definicję systemu wykrywania i alarmowania.	Uczeń: wyjaśnia, czemu służy system wykrywania skażeń i alarmowania wyjaśnia, na czym polegają działania systemu wykrywania skażeń i alarmowania	Uczeń rozpoznaje rodzaje alarmów i sygnałów alarmowych wyjaśnia, jak należy się zachować po usłyszeniu alarmu	Uczeń: charakteryzuje środki alarmowe.	
Zasady zachowania się po ogłoszeniu alarmu	Uczeń: omawia zasady zachowania się po ogłoszeniu alarmu	Uczeń: poda zasady zachowania się ludności po usłyszeniu sygnałów alarmowych;	Uczeń: przedstawia zasady zachowania się ludności po usłyszeniu	Uczeń: omawia sposoby przeciwdziałania panice	Uczeń: przygotuje szczegółowy plan działania dla członków swojej

		zna najważniejsze sygnały alarmowe. rozumie definicję systemu wykrywania i alarmowania.	komunikatów ostrzegawczych.		rodziny po usłyszeniu sygnałów alarmowych i komunikatów ostrzegawczych.
POWSZECHNA SAMOOBRONA I OBRONA CYWILNA					
Zadania obrony cywilnej i ochrony ludności	Uczeń: wymienia podstawowe dokumenty ONZ regulujące działanie obrony cywilnej na świecie; wymienia podstawy prawne działania ochrony ludności i obrony cywilnej w RP	Uczeń: charakteryzuje najczęstsze sytuacje stanowiące zagrożenie dla jednostki wymienia zagrożenia dla grup społecznych	Uczeń: uzasadnia konieczność istnienia organizowanej ochrony ludności podaje nazwę centralnego organu państwa odpowiedzialnego za obronę cywilną; wymienia terenowe organy obrony cywilnej	Uczeń: omawia cele i zadania obrony cywilnej	Uczeń: wykonuje prezentację multimedialną i przedstawia ją na forum klasy na temat: „Realizacja zadań obrony cywilnej w Polsce w myśl przepisów prawa”
Sytuacje kryzysowe	Uczeń: wyjaśnia znaczenie terminu „sytuacja kryzysowa”	Uczeń: wymienia i omawia najczęstsze zagrożenia zdrowia i	Uczeń: wymienia instytucje zajmujące się	Uczeń: podaje przykłady sytuacji kryzysowych	Uczeń:

	zna stany funkcjonowania państwa	życia na skutek powodzi, pożaru, huraganu i innych sytuacji kryzysowych zagrażających lokalnej społeczności zna okoliczności wprowadzenia stanów nadzwyczajnych w Polsce	zarządzaniem kryzysowym		
ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA I DZIAŁANIA RATOWNICZE					
Zagrożenia powodziowe	Uczeń: wymienia i omawia przyczyny powodzi wymienia zadania organów państwa w zakresie ochrony przeciwpowodziowej uzasadnia potrzebę obserwacji stanu wód oraz urządzeń hydrotechnicznych	Uczeń: omawia postępowanie na wypadek powodzi i w czasie zagrożenia powodziowego; wymienia sposoby sygnalizacji potrzeb w czasie powodzi wyjaśnia, jak należy się zachowywać w czasie powodzi i czego w czasie	Uczeń: przedstawia procedury postępowania w trakcie powodzi; przedstawia propozycję postępowania dla swojej rodziny na wypadek wystąpienia powodzi, w trakcie	Uczeń: opisuje i uzasadnia sposób postępowania ludzi po ustąpieniu wód powodziowych.	Uczeń: Dokonuje analizy skutków powodzi dla ludności i kraju oraz przedstawia propozycje jak ich uniknąć.

		powodzi robić nie wolno	zagrożenia powodziowego. wymienia i uzasadnia niezbędne działania przygotowujące do ewakuacji z terenów zagrożonych powodzią		
Zagrożenia pożarowe	Uczeń: wymienia najczęstsze przyczyny pożarów charakteryzuje zagrożenia pożarowe w domu, szkole i najbliższej okolicy wyjaśnia, jak należy się zachować w przypadku dostrzeżenia pożaru wyjaśnia, jak należy gasić zarzewie ognia	Uczeń: zna środki gaśnicze i podręczny sprzęt gaśniczy. wymienia skutki pożarów w zależności od sytuacji; algorytm postępowania po wystąpieniu pożaru identyfikuje znaki ochrony przeciwpożarowej potrafi wezwać	Uczeń: omawia przeznaczenie podręcznego sprzętu gaśniczego i wskazuje jego typowe rozmieszczenie w obiektach publicznych (także w szkole) opisuje sposoby ratowania ludzi i zwierząt z pożaru;	Uczeń: wyjaśnia, jak należy gasić odzież palącą się na człowieku	Uczeń: przygotowuje i przedstawia plan postępowania na pożaru w miejscu zamieszkania.

		pomoc straży pożarnej.	wie jaką gaśnicą należy gasić pożar określonego typu.		
Wypadki katastrofy	Uczeń: podaje przyczyny awarii i katastrof (komunikacyjnych i technicznych); podaje definicję: awarii, wypadku, katastrofy.	Uczeń: wymienia skutki awarii i katastrof w zależności od przyczyny.	Uczeń: omawia zasady zachowania się podczas wypadków i katastrof (komunikacyjnych, innych)	Uczeń: podaje sposób postępowania podczas skażenia promieniotwórczego; przedstawia a schemat postępowania w przypadku katastrofy na budowie.	Uczeń: podaje sposób postępowania po znalezieniu materiału oznakowanego symbolami ostrzegającymi o promieniotwórczości
Ewakuacja ludności zwierząt z terenów zagrożonych	Uczeń: wyjaśnia znaczenie terminu „ewakuacja”	Uczeń: omawia zasady ewakuacji ludności i zwierząt z terenów zagrożonych wymienia główne przesłanki do podjęcia ewakuacji spontanicznej	Uczeń: wyjaśnia zasady zaopatrzenia ludności ewakuowanej w wodę i żywność charakteryzuje najistotniejsze zasady opuszczania miejsc zagrożonych	Uczeń: kompletuje sprzęt i wyposażenie przydatne podczas ewakuacji; uzasadnia swoój wybór	Uczeń:

Awarie, wypadki, katastrofy	Uczeń: Podaje przyczyny awarii i katastrof; Podaje definicję: awarii, wypadku, katastrofy.	Uczeń: Wymienia skutki awarii i katastrof w zależności od przyczyny.	Uczeń: przedstawia zasady postępowania w przypadku awarii i katastrofy; podaje swój sposób postępowania podczas awarii lub katastrofy w szkole.	Uczeń: przedstawia schemat postępowania w przypadku katastrofy na budowie.	Uczeń:
PIERWSZA POMOC I RESUSCYTACJA					

Układ oddechowy i układ krążenia człowieka	Uczeń: Omawia budowę układu oddechowego i krążenia człowieka	Uczeń: omawia funkcjonowanie układu oddechowego człowieka omawia funkcjonowanie układu krążenia człowieka	Uczeń: wyjaśnia zasady oceny układu oddechowego i krążenia (ABC) dokonuje oceny ABC	Uczeń: rozumie potrzebę prawidłowej oceny układu oddechowego i krążenia (ABC)	Uczeń:
Łańcuch przeżycia. System ratownictwa w Polsce. Bezpieczeństwo osoby ratującej i ratowanego	Uczeń;; wymienia kolejne ogniwa łańcucha przeżycia; wymienia numery alarmowe	Uczeń: przedstawia a cele udzielania pierwszej pomocy; omawia znaczenie ogniw łańcucha przeżycia wyjaśnia, jak działa w Polsce system ratowniczy	Uczeń: stosuje zasady postępowania na miejscu wypadku. omawia właściwy sposób wzywania pomocy	Uczeń: Wykonuje badanie urazowe poszkodowanego omawia zasady postępowania aseptycznego i bezpiecznego dla ratownika	Uczeń: charakteryzuje zasady pierwszej pomocy i uzasadnia konieczność ich stosowania.

Nagłe zatrzymanie krążenia. Resuscytacja. Zadławienia	Uczeń: wyjaśnia, na czym polega resuscytacja krążeniowo-oddechowa wymienia zagrożenia dla osoby nieprzytomnej wyjaśnia, na czym polega pomoc ratownicza w zadławieniu	Uczeń: wykonuje wstępną ocenę poszkodowanego; prawidłowo bada jego oddech (na manekinie) układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej wykonuje samodzielnie resuscytację krążeniowo-oddechową u dorosłych i dzieci (na manekinach) rozróżnia łagodną i ciężką niedrożność.	Uczeń rozpoznaje stan poszkodowanego go nieprzytomnego udziela pomocy poszkodowanemu z łagodną niedrożnością; udziela pierwszej pomocy w przypadku utkwienia ciała obcego w organizmie,	Uczeń: wyjaśnia, do czego służy automatyczny defibrylator zewnętrzny, na czym polega jego działanie i gdzie powinien się znajdować	Uczeń: scharakteryzuje następstwa nieprawidłowej pomocy przy niedrożności.
--	---	--	--	--	--

Pierwsza pomoc. Apteczka pierwszej pomocy. Krwawienia. Krwotok z nosa	Uczeń: omawia znaczenie czasu w udzielaniu pierwszej pomocy wymienia zawartość apteczki pierwszej pomocy; wymienia rodzaje krwawień wymienia środki używane do tamowania krwotoków i krwawień	Uczeń: omawia materiały i środki do udzielania pierwszej pomocy posługuje się apteczką pierwszej pomocy udziela pomocy przy krwawieniu odpowiednio do jego rodzaju podaje schemat postępowania z poszkodowanym m z krwotokiem.	Uczeń: wie gdzie w szkole znajduje się apteczka pierwszej pomocy udziela pomocy poszkodowanemu mu z krwotokiem i krwawieniem; udziela pomocy w przypadku krwawienia z nosa	Uczeń: uzasadnia zawartość apteczki pierwszej pomocy. Udziela pomocy poszkodowanemu mu z amputacją urazową. wyjaśnia, dlaczego krwotok i wstrząs krwotoczny zagrażają życiu	Uczeń: kompletuje apteczkę pierwszej pomocy na potrzeby domowników scharakteryzuje krwawienie wewnętrzne i przedstawia pierwszą pomoc w tym przypadku.
Obrażenia kończyn	Uczeń zna rodzaje złamań zwichnięć i skręceń stawów obrażeń głowy i kręgosłupa	Uczeń charakteryzuje rodzaje złamań zwichnięć i skręceń stawów obrażeń głowy i kręgosłupa udziela pomocy przy obrażeniach kończyn	Uczeń udziela pomocy w przypadku złamań zwichnięć i skręceń stawów obrażeń głowy i kręgosłupa.	Uczeń: udziela pomocy przy innych urazach kostnych.	Uczeń: przedstawia choroby układu kostnego i sposoby zapobiegania im.

		demonstruje sposoby użycia chusty trójkątnej			
Zasłabnięcie. Ból w klatce piersiowej	Uczeń: wyjaśnia, czym jest zasłabnięcie	Uczeń: omawia zasady postępowania w przypadku zasłabnięcia	Uczeń: wyjaśnia znaczenie ból w klatce piersiowej jako objawu stanu zagrożenia życia	Uczeń: wyjaśnia zasady postępowania poszkodowanym skarżącym się na ból w klatce piersiowej	Uczeń:
Wychłodzenie i odmrożenie	Uczeń: zna termin : "wychłodzenie" i „odmrożenie”	Uczeń: odróżnia wychłodzenie od odmrożenia omawia skutki działania niskiej temperatury na organizm ludzki wyjaśnia, na czym polega pierwsza pomoc: w	Uczeń: wymienia części ciała najłatwiej ulegające odmrożeniem wyjaśnia, od czego zależy temperatura odczuwalna	Uczeń: omawia zagrożenia wynikające z intensywnych opadów śniegu, porywistych wiatrów i bardzo niskich temperatur oraz prawidłowe zachowanie w takich sytuacjach	Uczeń:

		wychłodzeniu i odmrożeniu			
Oparzenia termiczne chemiczne	Uczeń: wymienia rodzaje i źródła oparzeń. zna terminy: „oparzenie, „udar słoneczny” i „udar cieplny” omawia prawidłowe postępowanie w czasie upałów	Uczeń: wyjaśnia znaczenie terminów „oparzenie”, „udar słoneczny” i „udar cieplny” udziela pomocy osobie poszkodowanej na skutek oparzenia termicznego i chemicznego: skóry, przełyku i przewodu pokarmowego, oczu wyjaśnia, jak można pomóc osobie, którą ucierpiała wskutek udaru	Uczeń: podaje zasady postępowania przy oparzeniach termicznych i chemicznych.	Uczeń: przedstawia postępowanie przeciwstrząsowe przy oparzeniach.	Uczeń: charakteryzuje zastosowanie opatrunków hydrożelowych przy oparzeniach;
Porażenie prądem elektrycznym. Pioruny	Uczeń: definiuje pojęcie: „prąd elektryczny” wyjaśnia, jak należy się zachowywać i	Uczeń: wyjaśnia, jakie skutki wywołują porażenia prądem elektrycznym i od czego zależy stopień obrażeń	Uczeń: wyjaśnia, jak udzielić pomocy osobie porażonej prądem elektrycznym	Uczeń: udziela pomocy poszkodowanemu z oparzeniem prądem elektrycznym	Uczeń:

	czego należy unikać w czasie burzy				
Pomoc tonącym. Zagrożenie załamaniem lodu	Uczeń: wyjaśnia na czym polega tonięcie wymienia najczęstsze przyczyny utonięć	Uczeń: wyjaśnia, jak należy postępować, by bezpiecznie udzielić pomocy osobom tonącym	Uczeń: wyjaśnia, jak należy postępować by bezpiecznie udzielić pomocy osobom tonącym na skutek załamania lodu	Uczeń: zna zasady bezpieczeństwa przy udzielaniu pomocy tonącemu.	Uczeń:
Zatrucia	Uczeń: zna termin „zatrucie” wie w jaki sposób można ulec zatruciu	Uczeń: rozumie termin „zatrucie” wyjaśnia, na czym polega pierwsza pomoc przy zatruciach: pokarmowych, lekami, gazami, środkami chemicznymi	Uczeń: wie jak unikać zatruc	Uczeń: wie jak zabezpieczyć siebie i otoczenie przed zatruciami.	Uczeń:
Wypadek drogowy	Uczeń: zna termin „wypadek drogowy”	Uczeń: rozumie termin „wypadek drogowy”	Uczeń: uzasadnia znaczenie udzielania pierwszej pomocy poszkodowanym w	Uczeń: omawia zasady zachowania się podczas udzielania pomocy	Uczeń: wskazuje miejsca w okolicy gdzie mogą

		wymienia najczęstsze przyczyny wypadków drogowych	wypadkach drogowych	poszkodowanym w wypadkach drogowych	wystąpić wypadki drogowe
OCHRONA PRZED SKAŻENIAMI					
Wpływ substancji promieniotwórczych na ludzi, zwierzęta, żywność i wodę	Uczeń: zna termin „promieniotwórczość”, „zabiegi sanitarne i zabiegi specjalne” omawia wpływ substancji promieniotwórczych na ludzi, zwierzęta, żywność i wodę	Uczeń: wyjaśnia znaczenie terminu „promieniotwórczość” podaje przykłady wykorzystania promieniotwórczości w służbie ludzkości wyjaśnia, na czym polegają zabiegi sanitarne i zabiegi specjalne	Uczeń: podaje nazwy instytucji w Polsce, w ramach których działają służby monitorujące poziom radiacji	Uczeń: podaje wysokość dawki promieniowania, która wywołuje typowe objawy choroby popromiennej podaje sposób postępowania podczas skażenia promieniotwórczego;	Uczeń: podaje sposób postępowania po znalezieniu materiału oznakowanego symbolami ostrzegającymi o promieniotwórczości
Zabezpieczenie żywności i wody przed skażeniami	Uczeń: zna termin „skażenie” i „zakażenie” wymienia możliwe źródła skażenia	Uczeń: wyjaśnia znaczenie terminów: „skażenie” i „zakażenie” wymienia sposoby zabezpieczenia żywności i wody przed skażeniami	Uczeń: charakteryzuje walory ochronne różnych rodzajów opakowań omawia sposoby postępowania w przypadku zagrożenia	Uczeń: uzasadnia konieczność stałej ochrony wody i żywności, zwłaszcza w czasie zdarzeń kryzysowych	Uczeń: planuje wielkość zapasów wody i żywności na potrzeby swojej rodziny, na

			skażeniami promieniotwórczymi		określony czas
ZAGROŻENIA CHEMICZNE					
Postępowanie ze skażoną żywnością i wodą	Uczeń: zna termin: „odkażanie”, „dezaktywacja” (mechaniczna, fizyczna, chemiczna), „dezynfekcja”, „dezynsekcja”, „deratyzacja”	Uczeń: wyjaśnia znaczenie terminów: „odkażanie”, „dezaktywacja” (mechaniczna, fizyczna, chemiczna), „dezynfekcja”, „dezynsekcja”, „deratyzacja” wyjaśnia, na czym polega uzdatnie nieskażonej żywności i wody	Uczeń: wie kto odpowiada za przeprowadzenie omawianych zabiegów	Uczeń: podaje przykłady wykonywania omawianych zabiegów	Uczeń:
Oznakowanie substancji toksycznych	Uczeń: zna termin: „piktogram”	Uczeń: wyjaśnia znaczenie terminu „piktogram” wymienia rodzaje oznakowani substancji toksycznych i miejsca ich ekspozycji	Uczeń: rozpoznaje znaki substancji toksycznych na pojazdach i budowlach proponuje działania chroniące ludzi przed	Uczeń: przedstawia zasady postępowania w okolicznościach nakazujących opuszczenie zagrożonego miejsca	Uczeń: wie jakie substancje toksyczne występują w jego otoczeniu

			działaniem substancji szkodliwych		
Postępowanie w wypadku awarii	Uczeń: zna termin: „awaria”	Uczeń: wyjaśnia znaczenie terminu „awaria” wyjaśnia zasady postępowania w przypadku awarii instalacji chemicznej i środka transportu oraz rozszczelnienia zbiorników z substancjami toksycznymi	Uczeń: wymienia zagrożenia lokalne stwarzane przez przemysł i transport	Uczeń: podaje przykłady zastępczych środków ochrony dróg oddechowych i skóry	Uczeń: Stosuje zastępcze środki ochrony dróg oddechowych i skóry